

10. veljača

vlukunic@carnet.hr | 9 travnja, 2026

1675. - umro Ivan Belostenec

Riječ je o najbogatijem rječniku kajkavskog narječja, objavljenog 1740. Ivan Belostenec bio je jedan od prvih djelatnika u hrvatskoj književnosti i jezikoslovlju koji se svjesno zauzimao za gradnju jedinstvenoga hrvatskog književnog jezika.

1898. - rođen Bertolt Brecht

Brechtova nemilosrdna i gorka poruga prema modernom društvu znala je ići do totalne redukcije čovjekove stvarnosti na četiri osnovne funkcije: jesti, bludničiti, mlatiti i pijančevati. Po smionosti svojega izraza, snazi eksperimenata i strastvenosti angažmana, Bertolt Brecht najistaknutiji je njemački dramatičar 20. stoljeća. Umro je 14. kolovoza 1956. godine.

1923. - umro njemački fizičar Wilhelm Conrad Röntgen, prvi dobitnik Nobelove nagrade za fiziku 1901.

Röntgen je otkrio x-zrake, koje su nazvane njegovim imenom. Pogrešno se vjeruje da je Röntgen x-zrake pronašao slučajno. Tijekom 1895. godine Röntgen je, poput brojnih fizičara, ispitivao efekte visokog napona na električno pražnjenje u razrijeđenim plinovima u vakuumskim cijevima. U pripremi jednog od takvih eksperimenata testirao je aparaturu u mraku i primijetio je nekakvo svjetlucanje na stolu, metar od aparature, kad god bi uključio visoki napon. Pošto se u ponovljenim pokušajima zbivala ista stvar, upalio je šibicu i shvatio da svjetlucanje dolazi od barijevog platinocijanida, koji je tu bio odložen čekajući neki od sljedećih eksperimenata. Röntgen je nagađao da se radi o novoj vrsti zraka (katodne zrake su već bile poznate). Premda je znanstveni svijet kasnije, kada je Röntgen postao poznat, zrake po njemu nazvao rendgenskima, on je radije koristio izraz X-zrake. I danas se u svakodnevnom govoru medicinska aparatura za snimanje X-zrakama naziva rendgen.

1947. - u Parizu je Mirovnim ugovorom između FNRJ i Italije 175 km² međunarodno pravno pripalo Jugoslaviji, odnosno Hrvatskoj

Pariškim je ugovorom Istra i dio Slovenije, u međuratnom periodu u sastavu Italije, pripojen Jugoslaviji, zapravo republikama Hrvatskoj i Sloveniji.